

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Ligipääsetavus ja Euroopa Liidu struktuurifondid

Marion Demus

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Võrdsuspoliitika osakond

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus

26.02.2025

Kompetentsikeskuse töö Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis

- Ühtekuuluvuspoliitika fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus
- Eesmärk: toetada ühtekuuluvuspoliitika fondide (ESF; ERF; ÜF, ÕÜF) vahendite planeerimisel, rakendamisel, seires ja hindamisel horisontaalsete põhimõtetega (sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine ja ligipääsetavus) arvestamist (ÜSM art 9)
- Sihtrühm: rakendusasutused, rakendusüksused, toetuse taotlejad ja saajad
- Teadlikkuse tõstmine (juhendid/koolitused jms), nõustamine (hindamised, metoodikad jne), uuringud ja analüüsid, edendamise võrgustik)

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamine projektides

- **Struktuurivahendite rakendamise 2021-2027 perioodil on kõikide Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavate tegevuste kavandamisel, elluviimisel, seires ja hindamisel kohustuslik:**
  - järgida Euroopa Liidu põhiõiguste harta nõudeid
  - edendada soolist võrdõiguslikkust (otsesed meetmed ja soolõime)
  - vältida diskrimineerimist (soo, vanuse, rahvuse, nahavärvuse, puude, seksuaalse sättumuse, veendumuse alusel)
  - tagada puuetega inimestele ligipääs
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 2021/1060 (ühissätete määrus) art. 9

Mis on toetuse andmise tingimustes ligipääsetavuse tagamise kohta kirjas?

- Toetust antakse eesmärgiga parandada avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, tagades sealjuures ligipääsetavuse puuetega inimestele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalsete põhimõtetele.
- Abikõlblike kulude alla on lisatud näiteks ligipääsetavuse ekspertiisi tellimine, ligipääsetavust tagava veebiarenduse kulude tegemine, hoone või jalg- ja jalgrattatee kõigile kasutajagruppidele ligipääsetavuse tagamisega seotud kulud;

- Käesolevas määruses mõistetakse läbivalt ligipääsetavuse all ligipääsetavuse tagamist puuetega inimestele, mis tähendab ligipääsetavuse tagamist liikumis-, kuulmis-, nägemis- ja intellektipuudega inimestele projekti abikõlblike tegevuste tulemusena valmivale nii füüsilisele kui ka digitaalsele keskkonnale.
- Projekti elluviija kinnitus, et taotleja tagab ligipääsetavuse ja universaalse disaini põhimõtetega arvestamise, mis hõlmab liikumis-, kuulmis-, nägemis- ja intellektipuudega inimeste erivajadusi, ajutise iseloomuga erivajadusi ning on elukaareülese mõjuga, arvestades kõigi vanuserühmadega.
- Ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud määrus nr 28 "Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele"

Kohaliku omavalitsuse investeeringud jalgratta- või jalgteedesse

- ❖ **Eesmärk:** suurendada jalgrattaga või jalgsi liikujate osakaalu, aidata KOVdel leida lahendus teelõikudele, mis takistavad igapäevast jalgrattaga või jalgsi liikumist ning **tagada teenustele, ühistranspordile ja töökohtadele parem ligipääs** väljaspool Tallinna, Tartu ja Pärnu linnapiirkondi.
- ❖ **Toetatakse:** jalgrattateede või jalgratta- ja jalgteede rajamist koos infrastruktuuriga (valgustus, rattaparklad, pingid, väikevormid)
- ❖ **Võrdsete võimaluste tagamine:**
  1. Kas rajatavad jalg- ja jalgrattateed tagavad nii naistele kui meestele paremad võimalused ligipääsuks töökohtadele ja teenustele? Kas on arvestatud teekondadega, mis on seotud hoolduskohustuse täitmisega? Kas rajatud kergliiklusteed tunduvad turvalised nii meestele kui naistele?
  2. Kas rajatavad jalg- ja jalgrattateed on ligipääsetavad ja turvalised ka erivajadusega inimestele, lapsevankriga liikujatele, eakatele?

Ida-Virumaa linnapiirkondade arendamine

- ❖ **Eesmärk:** tõsta linnaruumi vaba aja veetmise võimaluste ja säästva liikuvuse taristu atraktiivsust
- ❖ **Toetatakse:** linnaruumi kaasajastamine, vaba aja ja kultuuriobjektid, säästva liikuvuse arendamine, elamufondi arendamise (piloot)projektid
- ❖ **Taotlejad:** Ida-Viru linnapiirkondade kohaliku omavalitsuse üksused, ettevõtted, teadus-arendusasutused, mittetulundusühendused
- ❖ **Võrdsete võimaluste tagamine:**
  1. Kuidas kasutavad linnaruumi mehed / naised, sh noored, eakad, eri rahvusest, erivajadusega? Millised erinevused linnaruumi kasutuses ja vajadustes erinevatel sotsiaalsetel rühmadel on? Mis on linnaruumis täna vajaka?
  2. Universaalsisaini põhimõttest lähtumine ehk kuidas kujundada linnaruumi, kus kõigil on hea elada.

Kättesaadavad kvaliteetsed avalikud teenused

- ❖ **Eesmärk:** parandada avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, korraldades teenuseid kaasaegselt, lähtuvalt rahvastiku vähenemisest ja vananemisest ja sihtrühma vajadustest ning soodustades kohalike omavalitsuste koostööd mõjusate, terviklike avalike teenuste ja teenusvõrgustike arendamise algatuste elluviimisel.
- ❖ **Toetatakse:** näiteks avalike teenuste arendustegevused – teenuste kvaliteedi parandamist ja uuenduslikke teenuste osutamise viise, avalike teenuste taristu kohandamist, sh multifunktsionaalsed teenuskeskused, avaliku linnaruumi arendamist
- ❖ **Võrdsete võimaluste tagamine:**
  1. Kas avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus on ühtlaselt tagatud kõikidele erinevatesse sotsiaalsetesse rühmadesse kuuluvatele klientidele? Kas pakutavad lahendused on sobivad kõigile (nt eakatele, erivajadusega inimestele)? NB! Sihtrühmadelt tagasiside küsimine, sh eakatelt ja nende vajadustega arvestamine.
  2. Ligipääsetavuse tagamine

Teemad, kus ligipääsetavusel kõige suurem seos

- Ligipääsetavus tuleb projektides tagada kõikides tegevustes, mis on suunatud avalikkusele või mille sihtrühma võivad kuuluda erivajadusega inimesed. Näiteks sündmuse korraldamisel pakume tihti välja, et parema ligipääsetavuse tagamisel on hea kaardistada, kas ja milliste erivajadustega inimesi on sündmusele oodata ning siis saab neile sobilikud kohandused teha.
- Infrastruktuur (sh ehitus, transport jne)
- Digiühiskond
- Muud avalikkusele suunatud tegevused (sh sündmused, õppetöö jne)

"Tahan teha ligipääsetavat mänguväljakut, kust oleks hea pihta hakata?"

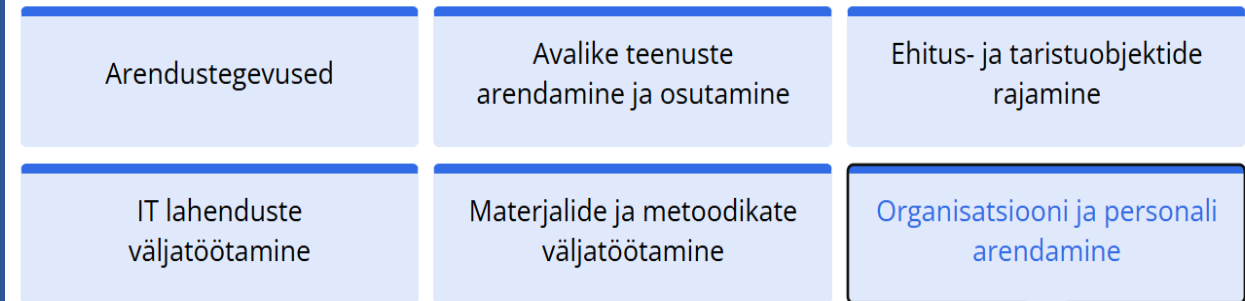
- Taotle linnaväljaku/mänguväljaku vms ehitamiseks toetust EU struktuurifondidest
- Saa positiivne vastus toetuse taotlusele
- Tutvu ligipääsetavuse nõuetega, mis kehtivad avaliku ruumi kujundamisele
- Mine MKM võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse digitööriista ning loe oma tegevusega seonduvat infot, kuidas ligipääsetavus tagada.
- Alusta tegevusega :)
  - [Ligipaasetavuse-analuu raport.pdf](#)

Võrdsete võimaluste edendamise digitööriist

- Valdkonna ja tegevuste kaupa selgitatud, kuidas ligipääsetavust tagada.
- Ülevaade valdkondade hetkeolukorrast ning head lisamaterjalid.
- Konkreetsed sammud, mida teha ligipääsetavuse tagamiseks näiteks ehitus- ja taristuobjektide rajamisel hariduse ja noorsootöö valdkonnas.

Kuidas sina saad oma projekti tegevuste raames tagada ligipääsetavuse?

Klikka tegevustel, mida oma projektis plaanid ja vaata milliste tegevustega saaksid oma projektis ligipääsetavust parandada.

i **Organisatsiooni ja personali arendamine** on näiteks tiimitöö koordineerimine, organisatsiooni kultuuri arendamine, personali (sh juhtide) koolitused, töötingimuste ja töökorralduse muutmine jms.

Juhendmaterjalide ja korraldusmudelite väljatöötamine, mis toetavad õpetajaid ja koolijuhte ligipääsetava hariduse pakkumisel, aitab tagada, et kõik mõistavad ligipääsetavuse teemat ühtselt ning õppijad saavad kvaliteetset haridust. Mõned viisid kuidas seda teha oleksid järgmised:

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Marion Demus

Marion.Demus@mkm.ee

- Veeb: <https://kompetentsikeskus.sm.ee/et>
- Statistika: <https://www.vordsedvoimalused.ee/>
- [RTK taotlusvoorud](#)